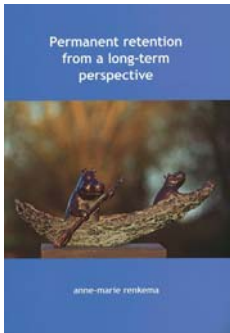

Permanente retentie

A.M. Renkema. Permanent retention from a long-term perspective
Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen, 2013
173 bl., geïll.
ISBN 978 90 9027866 7

Anne Marie Renkema promoveerde op 13 december 2013 op het onderwerp permanente retentie vanuit een langetermijnperspectief. Zij had het effect van bonded retainers in het onderfront met een steekproef van patiënten gedurende een 5-jarige retentieperiode onderzocht.

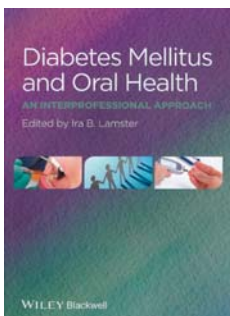
Een groep van 235 patiënten was voorzien van roestvrij stalen (rvs) bonded retainers (0,0215 x 0,0270), uitsluitend bevestigd aan de gebitselementen 43 en 33. Bij 20,4% van de patiënten raakten de retainers los, in totaal 75 keer. Patiënten bij wie de retainer niet losraakte, toonden na 5 jaar 79% retentie en een crowding van 1 mm en groter. In totaal 221 patiënten hadden 3 strengs rvs getwijnde spalken (0,0195), die met composiet aan alle gebitselementen in het onderfront waren bevestigd. Deze spalken raakten 192 keer los bij 32% van de patiënten. Na 5 jaar retentie had 90,5% van de patiënten vrijwel geen relapse. De volledig gefixeerde spalken raakten vaker los dan de rvs bonded retainers, maar bleken het

onderfront effectiever te stabiliseren. Bij beide spalken was het losraken significant gerelateerd met relapse van de crowding en trad losraken vooral op in de eerste 2 retentiejaren.

Vervolgens werden labiale recessies in het onderfront tijdens en na orthodontische behandeling bij gebitsmodellen van 302 patiënten onderzocht. Orthodontische behandeling bleek te leiden tot toename van recessies, maar niet in het onderfront. Verder bleek de mate van cefalometrisch geregistreerde inclinatieverandering van het onderfront bij deze populatie niet gerelateerd aan het optreden of toename van recessies. Vergelijking met een longitudinaal vervolgdde onbehandelde Noorse populatie (zonder malocclusies) toonde in de Noorse groep een significant lagere frequentie van recessies in het onderfront. Behandeling en retentie samen leiden tot toename van recessie, maar de verplaatsing van het onderfront lijkt niet van belang.

Dit proefschrift wekt diep respect voor de enorme hoeveelheid werk die de promovenda met zeer grote zorgvuldigheid in betrekkelijk korte tijd heeft uitgevoerd op een terrein waar nog veel kennis braak ligt.

Diabetes mellitus en mondgezondheid

I.B. Lamster (ed.). Diabetes mellitus and oral health: an interprofessional approach
Oxford: Wiley Blackwell, 2014
258 bl., geïll., € 60,00
ISBN 978 1 118 37780 2

Diabetes mellitus, in de volksmond bekend als suikerziekte, is een groeiende epidemie in de wereld. Inmiddels is duidelijk dat de ziekte van invloed kan zijn op de mondgezondheid, maar ook dat verminderde mondgezondheid de instelling van de diabetes kan beïnvloeden. Kennis over deze ziekte is dus essentieel, voor zowel patiënten met diabetes mellitus als voor mondzorgverleners.

In deze Amerikaanse uitgave geven de auteurs een zeer compleet overzicht van het ziektebeeld diabetes mellitus. Deel 1 beschrijft in detail de medische aspecten van de ziekte, zoals oorzaken, indeling, medische complicaties en behandeling. Deel 2 gaat in op de tandheelkundige aspecten, zoals behandeling in de mondzorgpraktijk, de relatie parodontitis en diabetes mellitus, andere orale verschijnselen bij patiënten met diabetes mellitus, evenals de rol die de tandarts of mondhygiënist kan spelen bij vroegdiagnostiek van de ziekte. Deel 3 ten slotte geeft aansprekende voorbeelden van patiënten met diabetes mellitus en hun orale problemen, een mooi handvat voor de meer

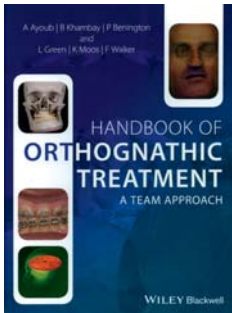
praktisch ingestelde lezer.

Het boek is helder geschreven, soms erg gedetailleerd, voorzien van handige stroomschema's en mooie afbeeldingen van orale afwijkingen, en elk hoofdstuk sluit af met een korte samenvatting en een literatuurlijst. Daar waar wetenschappelijk bewijs voorhanden is, wordt dit vermeld. Zo niet, dan zijn de aanbevelingen genuanceerd gehouden.

De ondertitel van het boek is: 'een interprofessionele aanpak'. In dit kader is het aardig te vermelden dat in de richtlijn van het Nederlands Huisartsen Genootschap de aanbeveling staat om diabetespatiënten met orale problemen te verwijzen naar tandarts en/of mondhygiënist (NHG-Standaard Diabetes mellitus type 2, derde herziening).

Dit boek is een mooi overzicht voor iedereen die patiënten met diabetes mellitus in de praktijk behandelt. Deel 2 en 3 zouden ook geschikt zijn voor studenten geneeskunde, huisartsen en internisten, om meer bekendheid te geven aan de medisch-tandheelkundige interactie wat betreft deze patiënten.

Orthognathische behandeling

A. Ayoub, B. Khambay,
P. Benington, L. Green, K. Moos,
F. Walker. Handbook of orthognathic
treatment. A team approach
Chichester: Wiley Blackwell, 2014
180 bl., geïll. € 49.00.
ISBN 978 0 4706 5905 2

Dit handboek is bedoeld voor kaakchirurgen (in opleiding), orthodontisten en tandartsen die betrokken zijn bij een orthognathische behandeling. In 8 hoofdstukken worden alle facetten van deze multidisciplinaire behandeling besproken.

Eerst wordt de rol van een klinisch psycholoog beschreven. Vooral het effect van het aanzicht op de psyche, de perceptie van de afwijking en de motivatie van de patiënt worden belicht. Verwachtingen van de behandeling en impact op het psychisch functioneren moeten vooraf worden getoetst. Ten slotte worden enkele alarmsymptomen gemeld voor het identificeren van psychische problematiek, zoals angst- en stemmingsstoornissen en body dysmorphic disorder (BDD). Vervolgens komt de documentatie van dentofaciale afwijkingen en patiëntgegevens aan de orde: analyses worden helder beschreven en fraai geïllustreerd. Hoofdstuk 3 gaat over de behandelingsplanning in 4 eenvoudige stappen: de positie van de centrale maxillaire incisief en de maxilla, occlusie en positie van de mandibula, rotatie van het maxillo-mandibulaire complex en ten

slotte de positie van de kin. De orthodontische behandeling wordt onderverdeeld in een pre-, peri- en postoperatieve fase, en natuurlijk de retentiefase. Vervolgens worden de technische aspecten van de modelchirurgie met al zijn tekortkomingen beschreven. Kort wordt stilgestaan bij ontwikkelingen met driedimensionale planning. Het volgende hoofdstuk gaat verder in op predictieplanning, zowel twee- als driedimensionaal. In hoofdstuk 7 worden bijna alle basale chirurgische behandelingen aan maxilla en mandibula beschreven en zeer fraai geïllustreerd. In de laatste hoofdstukken worden de hoge middengezichts-, LeFort II- en III-osteotomieën bij voornamelijk syndromale patiënten behandeld en enkele casussen van veelvoorkomende afwijkingen getoond.

Kortom: een zeer toegankelijk en leeswaardig boek voor wie met orthognathische chirurgie in aanraking komt. Voor algemeen practici biedt het een goed overzicht van het hele behandeltraject. Op details mist het boek wel diepgang en de volgorde van de hoofdstukken is niet altijd logisch. Het is dan ook geen vervanging van de gangbare standaardwerken, maar wel een aanvulling en mag in geen enkele opleidingskliniek ontbreken.

Tandletsel. Diagnose en behandeling in de algemene praktijk

M. Tsukiboshi (P.R. Wesselink, red.).
Tandletsel. Diagnose en behan-
deling in de algemene praktijk.
Houten: Prelum, 2014.
248 bl., geïll. € 75,00
ISBN 978 90 856212 9 4

Deze Nederlandse vertaling van het boek van Tsukiboshi beschrijft gedetailleerd de diagnostiek en behandeling van afzonderlijke soorten tandletsel. Het boek is prachtig geïllustreerd. Belangrijke omissie is echter dat de behandelvolgorde en de keuze van behandeling en fixatie bij combinaties van tandletsel ontbreekt, terwijl deze combinaties zich toch regelmatig voordoen. Bovendien wijken voorgestelde protocollen hier en daar af van bijvoorbeeld het protocol van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde (KNMT).

Nieuw is het gebruik van cone beam-computertomografie bij de diagnostiek, maar daarbij moet worden opgemerkt dat deze beeldvormende techniek nog beperkt voor handen is in de algemene praktijk. Heel praktisch is een formulier voor het documenteren van tandletsel.

Ten slotte dringen zich de laatste kritische opmerkingen op bij deze uitgave. Inhoudelijk voegt het boek niet veel toe in vergelijking met de andere beschikbare literatuur op dit gebied. Verder is de literatuurlijst niet actueel en de rol van Nederlandse redacteur in deze uitgave is niet duidelijk.

Kortom, een zeer fraai geïllustreerd Nederlandstalig boek, maar wel met de hiervoor geschetste beperkingen.